

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačilo 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnine in oglasila (inserate) vsprejema upravnništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenemli nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 236.

V Ljubljani, v soboto 14. oktobra 1899.

Letnik XXVII

Pastirski list

knezoškofa Antona Bonaventura.

Presvetli knezoškof ljubljanski je izdal pastirski list, ki se jutri prečita po cerkvah ljubljanske škofije. — List, kakor ga objavlja »Ljubljanski škofijski list«, se glasi:

Vernikom.

Gotovo želite poizvedeti, kaj se je za naše katoliške zavode in za našo nameravano slovensko katoliško gimnazijo do sedaj storilo.

Prva stvar je potrební denar. Na moj poziv ste bili, hvala Bogu, koj pripravljeni toliko dajati, da pride na vsako osebo po dva novčiča na četrt leta. Dajati niso mogli siromaki, ki ničesar nimajo; njim Bog ne bo zameril, saj vidi njihovo dobro voljo, in jim jo bo poplačal. Protivili so se pa nasprotniki dobre stvari same. Ko bi bili samo molčali in miloščinó odrekli, bi jim nihče ne mogel zameriti. Toda kar naravnost so mi napovedali boj, rekoč, da če se mi res posreči, da dosežem, kar nameravam, potem bo zadobil liberalizem pri nas smrtno rano, in zato mi hočejo nasprotovati do skrajnosti. Iz srca jim odpuščam vse, kar so me grdili in žalili radi dela, ki mi ga nalaga moja dolžnost; prosim pa tudi Boga, da jim On odpusti. Le žal mi je, da so res nekatere bolj omahljive vernike precej zbegali.

Toda, ljubi moji, Boga hvalim, ki mi je podelil milost, da ste Vi v ogromni večini za nameravane zavode zavzeti in navdušeni, in trdno zaupam, da premožniši od Vas bodo nadomestili, česar ne morejo dati resnični ubožci ali česar nečejo dati hudi nasprotniki naših skupnih namer. Meni je nasprotovanje le še bolj odprlo oči, da še bolj jasno spoznavam, kako smo pravo zadeli; Vaša navdušena darežljivost pa mi vzdržuje pogum za težko delo in velike skrbi.

Veselslavna naša vlada se je s početka protivila pobiranju prineskov, boječ se, da se Vam bo prevelika sila delala, in možje pobiravci so v nekaterih okrajih morali precej trpeti. Sedaj pa je visoka vlada mojim željam ustregla in pobiralo se bo za zavode tako, kakor Vam bodo Vaši duhovni pastirji povedali.

Nikar ne bodite nevoljni, če Vas za miloščino prosim, in bom to prošnjo skozi več let ponavljal in trkal posebno na vrata premožniših, da se me spominjajo v življenju, pa po možnosti tudi v svojih oporokah. Pred seboj imam list svetega Očeta na škofo v Braziliji. Iz tega vidim, kako sveti Oče priporočajo škofom, naj ustanové posebne zavode za mladeniče, o katerih je upati, da se posvete duhovskemu stanu, da se od mladih nog nauče nositi jarem Božji, da se od mladih nog vadijo v pravi pobožnosti in vodijo h krščanski popolnosti. Sveti Oče pravijo, da naj le-ti ne stanujejo skupaj z mladeniči, namenjenimi za posvetne poklice, ampak naj imajo svoja posebna semenišča, v katerih naj se vzgajajo za duhovski stan, ker drugače bi utegnili svoj poklic izgubiti, ali pa v šolah pohujšani potem kot duhovniki biti sveti cerkvi ne na veselje, ampak na žalost. Za vzdrževanje pa priporočajo sveti Oče, naj se ustanové škofijski zakladi, in sicer po darežljivosti raznih dobrotnikov, ki naj nekoliko svojih dohodkov za take zaklade odločijo, posebno pa naj se jih spominjajo v oporokah. To priporočajo sveti Oče Brazilijancem, ki morajo že tako sami s svojimi prispevki vse svoje duhovnike vzdrževati.

Kaj ne, kako sveti Oče Brazilijancem prav to priporočajo, kar jaz Vas prosim. Tudi jaz mislim na dva zavoda: eden se bo imenoval semenišče in tu se bodo vzgajali prihodnji duhovniki, počenši od prvega gimnazijalnega razreda; drugi se bo imenoval konvikt, kjer se bodo vzgajali mla-

deniči za posvetne poklice, sicer strogo na temelju krščanstva in v duhu svete katol. cerkve, toda nekoliko bolj prosto, soglasno z njihovim posvetnim poklicem. Oboji bodo samo gimnazijo skupaj imeli in jo skupno obiskovali, drugače bodo popolnoma ločeni. Prosim Vas za pomoč, da se poslopja sezidajo in da se ustanovi škofijski zaklad za vzdrževanje. Kolikor bolj bo narastel zaklad, toliko več dijakov, posebno odmenjenih za duhovski stan, se bo sprejemalo brezplačno ali prav za nizko ceno. Ako Bog da, postavili se bodo prihodnje leto temelji zavodoma in gimnaziji.

Ali kaj pomaga zavod brez dobrih vzgojiteljev in učiteljev? Tudi za to sem poskrbel. Šest duhovnikov, in sicer prav dobrih, gre prve dni oktobra na Dunaj, eden pa v Gradec na visoke šole, kjer bodo večinoma na moje stroške ostali štiri leta, napravili vse skušnje in potem v naših zavodih, ki bodo do takrat dogotovljeni, začeli veselo na čast Božjo in Vašo korist delati. Tudi še vsaj dva druga duhovnika, ki imata deloma skušnje, deloma jih bosta pa do tistega časa napravila, bosta vstopila kot profesorja in vzgojitelja v naše zavode.

Na ta način si pomagajo škofje po vsem svetu. Na visokih šolah v posvetnih predmetih izučeni duhovni naj bodo živ dokaz, kako si vera in učenost, pobožno življenje in znanstveno podučevanje prav nič ne nasprotujejo. Oh kako nas mora vse srce boleti, ko se z nekim ponosom trdi, da naši slovenski naobraženi možje, naši slov. razumniki so v taboru one nesrečne stranke, katera v svojih časopisih in v vsem javnem svojem postopanju kaže prav posebno sovražnost do vsega, kar se imenuje katoliško. Hvali se v teh časopisih Luter Martin, hvali krivoverec Hus, hvali paganstvo, ne hvali se pa Gospod naš Jezus Kristus,

LISTEK.

Tedenski izkaz o delovanju klerikalcev.

(Viri niso zamolčani.)

Poglejmo, kaj smo v tednu, ki se ravno kar nagiba koncu, delali mi črni klerikalci in kaj se je z nami godilo. Precej v uvodu že pa povejmo vir, iz katerega bomo zajemali, ker mi nimamo navade, skrivati ali prikrivati virov, in ako karkoli si bodi ni naša duševna last, to tudi povemo odkrito. Naš vir je torej »Slov. Narod«, čist in neskaljen vir, saj sam pravi, da piše samo resnico, golo resnico.

Kolikor mogoče se bomo vzdržali lastnih pristavkov in navajali bomo besede vira. Le začnimo!

V ponedeljek 9. t. m. je v »katoliški gospodarski organizaciji začelo pokati«. Med tem pokanjem, ki se pa ni godilo v gospodarski organizaciji, marveč v možganih nekaterih same škodoželjnosti razvnetih naprednjakov, zvedeli smo, kar doslej živa duša ni vedela, najmanj pa prebivalci Kašlja, da ima Kašelj svojega lastnega duhovna, da ta »kašelski duhovnik si je vtepel v glavo,

da mora tudi on imeti tako društvo, kakor Mauring, Hauptman, Rudolf, Lavrenčič e tutti quanti in zato ga je ustanovil, vzlic vsem svarilom v našem listu („Narodu“) in od strani najinteligentnejših mož njegovega okolišja». Današnji svet je sicer hudoben, ali to je pa ena najdebelejših legend.

Kaj neda, začetek je dober?

Torek 10. t. mes. je bil jako važen dan. Ta dan smo namreč »klerikalnega zmaja spustili z verige. V prihodnjih dneh bo divjal v družbi podivjanih farizejskih hlapcev od sela do sela ter vohal in stikal za svobodno mislečimi učitelji. Dosedaj smo mislili, da je klerikalni zmaj uničen. Vsaj po zadnjih volitvah v mestni zastop ljubljanski je priobčil »Narod« sam iz peresa znanega fantazije polnega dolenjskega pesnika K. S a par stihov, v katerih je bilo povedano, da je uničen klerikalni zmaj. In to uničeno zver spustili smo v torek z verige in sedaj divja od sela do sela. Čudno življenjsko moč ima ta zmaj, liberalni volilci ga niso mogli umoriti, celo pesem K. S-ova mu ni mogla do živnega; zopet divja!

Med tem, ko smo spuščali z verige zmaja, nam je »Narod« povedal nezaslišano novico, da so liberalni učitelji do sedaj zatirali »Rodoljuba«,

odslej pa da ga ne bodo več. To priobčujemo brez komentara, ker vsaka opazka bi tej vesti vzela tisto neprostovoljno komiko, ki jo tako zelo diči.

V sredo, 11. t. m., je torej klerikalni zmaj že divjal od sela do sela.

Pogrešamo pa v »Narodu« poročil, do kam je že prodr. »Narod« nam je ta dan povedal, da smo »na vrhuncu«, namreč laži, in je to med drugim utemeljeval s tem, da je grozna laž, ako mi očitamo naprednim učiteljem, da hočejo »odpraviti krščanski nauk iz šol«. V ponedeljek pa je pisal učitelj A. K. v »Narodu«: »Delujmo na to, da se naboženstvo povrne tja, kjer mu je mesto, to je v cerkev; v šoli pa naj vlada veda!« Kak vrhunec pa je tako pisanje?

Kaj pa delamo mi grozni klerikalci na vrhuncu? »Narod« odgovarja, da »obrezujemo gosja peresa«. To nedolžno opravilo »Narodu« ni všeč. Med tem, ko sedimo mi »na vrhuncu« in »obrezujemo gosja peresa«, pa, po trditvi »Naroda«, »črne sence švigajo okolo redakcije klerikalnega časopisja, kujejo verige in lance, spone in jarme, da bi . . . učiteljstvo in šolstvo upregli v klerikalni voz«. Sence, ki kujejo verige, lance, spone in jarme, te so nekaj vredne. Ko bi bil Ameri-

ampak delu njegovemu se silno nasprotuje. Ne gleda se na to, kar je sveta Jezusova cerkev po svojih duhovnikih, po svojih redovih moškega in ženskega spola, po dobrih posvetnih možeh in ženah tekom stoletij storila in še sedaj pred našimi očmi stori, ampak stika se po vseh kotih, da se kaj slabega zasledi, kar se presukano in povečano z gnjusnimi psovskami slastno svetu oznanja. Da, tudi dobre, svete stvari pred svetom gnjusijo in blatijo. Čujte, samo en izgled.

Povabil sem gospode učitelje na Vaših šolah, naj pridejo prve dni septembra v Ljubljano, da se udeležijo nalašč za nje prirejenih duhovnih vaj, da tudi oni v samoti malo bolj točno premislijo večnost in večne resnice, da opravijo dobro sveto izpoved, da okrepljeni s podukom in z milostjo Božjo zopet iznova začnejo podučevati in vzgajati Vaše otroke. Oglasilo se je precej gg. učiteljev, pa so se tri dni v samoti duhovnih vaj udeležili. Tudi gđ. učiteljicam sem dal priliko za slične duhovne vaje. Ali ni to nekaj naravnega, kar se samo po sebi umeva? Saj bodo samo oni učitelji Vaše otroke prav vzgojevali, ki se sami Boga boje, ki sami svoje krščanske dolžnosti izpolnujejo in v resnici po sveti veri živijo. Učitelji pa, ki se Boga ne boje, ki krščanskih svojih dolžnosti ne izpolnjujejo, ampak Bogu in cerkvi nasprotno časnike berejo, pa morebiti tudi med Vami razširjajo, ter sebe in Vas ostrupljujejo, taki učitelji niso sposobni, da Vaše otroke prav vzgajajo, to je, da jih res vzgoje v strahu Božjem, v ljubezni do Jezusa, v pokorščini do svete cerkve, da jih vzgoje v duhu krščanskem, v duhu Jezusovem. Duhovne vaje naj bi pa ravno gg. učiteljem pomagale ne samo k temu, da rešijo svojo neumrljivo dušo, ampak tudi k temu, da bi mogli res pravi krščanski vzgojitelji biti. Kaj ne gg. učitelji in gđ. učiteljice bi se morali duhovnih vaj veseliti in ž njimi tudi vsi, ki jim otroke v šolo pošiljajo, ker jim bodo potem otroke prav z mirno vestjo mogli zaupati. Ali kaj se je zgodilo? Naši slabi časopisi zato grde mene in ne prenehajo žaliti, grditi, zasramovati, kar naravnost preganjati onih dobrih učiteljev in učiteljic, ki so k duhovnim vajam prihiteli. Kaj ne, to je žalostno! In taki časniki naj bi bili glasilo poštenih Slovencev? Glasilo mož, ki hočejo veljati kot razumništvo med Slovenci? mož, ki naj bi bili voditelji naši?

Na noge torej, dragi moji katoliški Slovenci! Ne, ta pogubni duh se med Slovenci ne sme širiti, moramo ga z vso močjo zavračati. Kot posebno zdatno sredstvo bo razun drugih, o katerih Vam bom že še govoril, ravno naše semenišče, naš konvikt, naša katoliška gimnazija, za katero se gre pripravljati omenjeno število mladih duhovnov na visoke šole. Priporočimo jih Materi Mariji presvetega rožnega venca, da ostanejo dobri duhovni, da postanejo pravi krščanski vzgojitelji Vaših sinov in branitelji krščanske znanosti, krščanske umetnosti, krščanskega življenja in sploh prave krščanske omike.

kanec Barnum, najbrihtnejši impresario, kar jih je bilo, še živ, ponudili bi mu te čudne sence, ki so prilezle na svetlo iz možganov »Narodovega« čelankarja. Kazal bi jih strmečemu svetu, tako pa jih zamoremo po zaslugi občudovati samo mi nehvaležni klerikalci. Pa tudi nas zabavajo. Ali pojdemo dalje!

V četrtek, 12. t. m., je še vedno zmaj na potovanju, ali »Narod« o tem potovanju ne poroča. Pač pa »Narod« poroča, da so se klerikalci »zvezali« z ministerskim predsednikom in deželnim predsednikom, in zelena zavist mu sije iz članka, da niso njega in njegovih klicali k taki namišljeni zvezi.

V petek, 13. t. m. Zmaj divja od sela do sela. To divjanje mora biti zelo blagodejno, ker »Narod« piše: »Tudi v najklerikalnejših kottiških naše domovine se je začela tema umikati svetlobi«. Kaj se pa potem jezite, dragi »Narod«, in nam zabavljate, saj pravite, da ste prijatelji svetlobe!?

Danes, v soboto, 14. t. m., divja zmaj še vedno od sela do sela. In to pri slabem vremenu in mrazu! Kako trdna žival mora biti ta klerikalni zmaj.

Mažari v hrvatskem Primorju.

XXVI.

Vkljub vsem sredstvom, katera Mažari uporabljajo, da potlačijo na Hrvatskem, a posebno še v hrvatskem Primorju hrvatsko idejo, se le-ta vedno lepše in bujnejše razvija. Ni dolgo temu, ko smo pisali in nagovarjali reške Hrvate ravno v »Slovenca«, da si osnujejo javno svoje glasilo v hrvatskem jeziku, da spodbuja reško hrvatsko prebivalstvo k resnobnemu narodnemu delu, in glej na Sušaku kraj Reke izhajata zdaj že dva dnevnika, ki širita hrvatsko zavest na samej Reki pa tudi po Primorju. S tem podjetjem so Hrvati izpodbili delovanje italijanskega časopisa, ki se je prej širilo tudi med Hrvati, posebno na Reki. Tako so Hrvati osvojili vrlo trden sovražnikov ostrog, iz katerega se je poprej napadalo Hrvatsvo brez obrambe. Zraven te osvojene trdnjave je treba osnovati pa še drugo, namreč politično društvo, ki naj bo osnovano na krščanskem temelju. Tako politično organizirani Hrvati morajo sčasoma zmagati tudi na Reki, kar je le vprašanje časa. Mažari to že slutijo ter tarnajo po svojih časopisih, da hrvatska ideja hitro napreduje ne samo v Primorju nego tudi na Reki ter opozarjajo merodajne kroge, da poskrbe, kako da ostane Reka v mažarske oblasti. Tako je te dni silno tožil nam že poznati Garady, kako hrvatsvo povsodi napreduje in vse požira, kakor morski pes, le Reka se še brani, toda tudi ta ni več varna pred to strašno živino, kajti sam reški guverner popušča Hrvatom ter jih hoče pridobiti za-se, da more ž njimi nadvladati autonomistično stranko.

Guverner je po trditvi tega copisuna Hrvatom celo obljubil, da jim bode dovolil hrvatsko šolo na Reki, kar je seveda vsakemu Mažaru nekaj nezasišane. Take predznosti Mažari niso nikdar pričakovali od hrvatske strani. zatrjuje omenjeni Garady, da bi zahtevali na Reki hrvatske ljudske šole, ko vendar vsak Rečan govori le laški. A ravno to ni res, saj je vendar statistički dokazano, da je pretežna večina reških prebivalcev hrvaškega rodu ter velika večina zna in govori hrvatski. O okolici ni treba niti govoriti, da je vsa hrvatska.

Mažaru in Nemcu sploh ne gre v glavo, zakaj se ne bi Slovani pomažarili in ponemčili, in zato silijo po čisto slovanskih krajih z mažarskimi in nemškimi šolami na dan. Če tudi ne verujemo, da bi reški guverner obetal Hrvatom na Reki hrvatsko šolo, vendar nas veseli, da se je to vprašanje spravilo na dnevni red Hrvat na Reki ne smejo prej mirovati, dokler ne dobe hrvatske šole, ker taka šola jim pripada tudi po državnih zakonih ter jo Mažari ne morejo zabraniti drugače nego le s silo, kakor so to delali do dandanes. Če so dobili Mažari mažarske šole v Zagrebu in v drugih mestih, kjer ni pravega mažarskega prebivalstva razen nekoliko uradnikov mažarskih, kako bi se mogla kratiti hrvatska šola reškim Hrvatom, ki so tukaj od starine jedini pravi prebivalci, dočim je Lah naseljen in ravno tako tudi Mažar.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. oktobra.

Claryjev načrt za prihodnje dni. Načrti nove vlade za bližnjo parlamentarno dobo so večinoma zelo nejasni. Trditi se sme z gotovostjo le toliko, da se grof Clary na vso moč prizadeva izvršiti nalogo, katero je prevzel pri svojem nastopu in ki obstoji v tem, da se kolikor možno mirno izvrše volitve v delegacijo. Drugega novi mož za sedaj ne potrebuje. A že samo to mu provzroča obilo dela, ker treba pridobiti vsaj vse večje parlamentarne stranke, oziroma vsaj vse levičarske klube, ker pričakuje, da mu slovanski zastopniki ne bodo provzročali prevelikih preglavic, akoravno se jim zgodi kaka krivica a la brezpogojno razveljavljenje jezikovnih naredeb. Podrobnejši načrt za bodočnost je pa razodel grof Clary, ako smemo vrjeti poročilom pruskih listov, nekemu nemškemu politiku. Izjavil mu je mej drugim, da odpravi brezpogojno vse jezikovne naredbe, mesto teh pa obljubi vlada, da bo predložila načrt novega jezikovnega zakona, o katerem pa dosedaj še ni prav nič razmišljala. S tem bo odstranjen kamen izpodtike in obstrukcija bo po-

nehala. Tudi o tem se vlada še ni odločila, ali izda zakon samo za Češko in Moravsko, ali za vse avstrijske dežele, gotovo pa je, da se bo v novem načrtu kar največ oziralo na materijelno opravičene zahteve Nemcev. Nadaljna njegova naloga obstoji v tem, da se izvedo volitve v delegacijo in, ako le mogoče, budgetni provizorij za prvo četrtletje prihodnjega leta. S tem bi bila njegova naloga rešena in pričetkom prihodnjega leta prevzame vladne posle zopet parlamentarno ministerstvo. Novi mož upa konečno, da mu ne bo potreba posegati po § 14, kar bi storil zelo nerad in le v največji sili. — Prihodnji parlamentarni kabinet bo po njegovem mnenju sestavljen iz tedaj obstoječe večine, najidealnejša pa bi bila sestava iz Nemcev in Čehov, katera naroda stojita na vrhuncu kulture. Ako se tem pridruži še jeden poljski zastopnik, potem bodo v novi vladi zastopani trije največji narodi in ta sestava bo porok mirnega sodelovanja vseh avstrijskih narodov. — Tako si riše grof Clary načrt za bodočnost, toda prav lahko se zgodi, da bo Clary obračal, drugi bodo pa obrnili.

Clary in Bilinski sta dva avstrijska državnik, s katerima se »vodilni« list v Avstriji, dunajska židinja iz Fichtegasse v sedanjih dneh najraje peča. V zadnjem času posvečuje jima kar cele uvodnike ter pretehtuje vse nju dobre in slabe lastnosti. In vendar, kolik razloček mej tema dvema državnikoma po besedah »N. Fr. Presse«! Prvi, grof Clary, je najljubeznivejši človek pod solncem, katerega treba objeti v vso prisrčnostjo, kajti Avstrija dosedaj ni imela parlamentarnega kabineta, ki bi tako iskreno občeval s parlamentom, kakor sedanje neparlamentarno ministerstvo. Novi mož ima vse najboljše lastnosti, on si je osvojil celo — njo, liberalno tetko, brez katere v Avstriji ni mogoče vladati, in ona ga nikdar več ne izpusti. — Uboga Clary in Koerber! — Vse drugačen »izdajica« pa je vitez Bilinski. Ta »nesrečnik« je bil svojedobno finančni minister v »naši« deželi, a si ni hotel nakloniti — njene ljubezni. Bil je tako naiven, da je hotel vladati brez sodelovanja »N. Fr. Presse«, sedaj pa še tako nepreviden, da se je celo v poletnih mesecih osmelil študirati jezikovno vprašanje in sedaj že tudi izdelal načrt jezikovnega zakona. Zasluženi kazni mož ne odide, tembolj ker je največja nevarnost, da postane naslednik grofa Claryja. Proč toraj z njim, proč z njegovim načrtom.

Nizozemci in vojska v Južni Afriki. V raznih delih nizozemskega kraljestva se pojavlja te dni povsem umljivo gibanje v prid sorodnim Burom v Južni Afriki. Na vseh koncih in krajih se prirejajo shodi, na katerih se ljudstvu pojasnuje krivično nasilstvo kramarskih Angležev. Tudi vlada sama je povsem na strani pogumnega a zatiranega naroda in je celo poskusila s posredovanjem, toda aktivno ne sme poseči v to zadevo, ker se boji angleške mornarice. Kazati se mora popolno nevtralnost in akoravno nerada mora dušiti preveliko navdušenje prebivalstva za interese Burov. Vojni minister Elaud je izdal celo strogo povelje, naj se noben nizozemski častnik nikar ne udeleži južno-afriške vojske. Pri tem delu pomaga tudi sama ustava, glasom katere se sme nizozemski podanik le z vladnim dovoljenjem udeležiti kake zunanje vojske, sicer izgubi za vedno vse državljanske pravice. Umevno, da vlada v tem slučaju ne bo dajala potrebnih dovoljenj. Vkljub temu pa protiangleško gibanje noče utihniti in van Houten je ravno te dni po vsem kraljestvu razposlal več tisoč izvodov okrožnic, v kateri pozivlje Nizozemce, naj odrinejo v Afriko ter se s svojimi rojaki bore proti Angliji, kateri naj tudi domača vlada napove vojsko. Tako daleč sicer ne pride, ker bodo zmagali trezni elementi, vendar pa to gibanje jasno dokazuje, kako nevitežki postopajo angleški kramarji.

Angleži v Južni Afriki. Kdor je v zadnjem času iz angleških listov zajemal poročila o položaju v Južni Afriki, se gotovo ne more načuditi »drznim« transvalskim kmetom, kako so mogli pričeti te dni vojsko z »miroljubnimi« Angleži. V poslednjih dveh mesecih namreč skoro ni minul dan, da bi ne bil zagotavljal ta ali oni angleški državnik, od vojvode doli do kakega državnega tajnika ali tudi poslanca, da se prepri poravna mirnim potom in da Anglija o vojski niti ne sanja. Kako se je še pred malo dnevi širokoustil vojvoda devonshirski in za njim Camp-

bell ter Morley, ki sta še 7. t. m. zagotavljala, da so vrata mirnim pogajanjem še vedno na stečaj odprta, in vendar je bilo že tedaj vse pripravljeno za vojsko z Buri, ki so »nevsprejemljivi za civilizacijo in kulturo«. Že pred 7. oktobrom je bil izgotovljen vojni načrt, pozvani pod orožje rezervniki raznih letnikov, in ko je vojvoda devonshirski 9. t. m. zagotavljal, da je mnogo nade na mirno rešitev spornega vprašanja, tedaj je parnik »Guelph« dovedel prvih 414 zabojev streliša v delagoški zaliv. V besedah so se kazali Angleži največje prijatelje, v dejanju pa zagrizene nasprotniki kmečke republike. Molčala sta le lorda Salisbury in Rosebery ter z njima konservativci, ki so imeli v rokah celo tajno akcijo. Sedaj pa, ko se je pričela vojska in lepe besede več ne morejo voditi za nos evropske javnosti, sedaj bobnajo Angleži v svet, da se je morala pričeti vojska iz »etičnih razlogov«, ker Buri niso hoteli vprejeti »prijateljskih« nasvetov angleške vlade, ker so bili gluhi in slepi za »svobodo, kulturo in napredek«. No, Krügerju in njegovim je dobro poznata ta angleška kultura, on dobro ve, da je samo transvalsko zlato simbol toli povdarjanega napredka in civilizacije. Polastiti se zlatih rudnikov in vsužnjiti si krepke in pogumne Bure je seveda tudi misija, katero bi Angleži radi izvedli, upajmo pa s Krügerjem vred, da bo tudi nad Južno Afriko vzšlo solnce svobode, kakor je izlo nad sedaj svobodnimi državami severne Amerike, ki sedaj po veliki večini simpatizuje s transvalskimi Buri.

Tedenski koledar.

Nedelja, 15. oktobra: 21. pobink., Terezijska d., evang.: Prilika o kraljevem računu. Mat. 18. — Ponedeljek, 16. oktobra: Gal op. — Torek, 17. oktobra: Hedviga vd. — Sreda, 18. oktobra: Luka evang. — Četrtek, 19. oktobra: Peter Alkant sp. — Petek, 20. oktobra: Janez Kant. sp. — Sobota, 21. oktobra: Uršula dev. — Solnce izide 20. oktobra ob 6. uri 30 minut, zaide pa ob 4. uri 59 minut. — Lunin spremen: Ščip 18. oktobra ob 11. uri 3 min. po noči. — Musica sacra v nedeljo 15. oktobra: V stolni cerkvi pontifikalna maša ob 10. uri: Instrumentalna maša »in honorem s. Luciae«, zl. dr. Fr. Witt, graduale A. Foerster, ofertorij G. E. Stehle. — V mestni cerkvi sv. Jakoba vel. maša ob 9. uri: Missa in honorem Beatae Mariae Virginis v G-moll, zl. J. Schweitzer, graduale »Locus iste«, zložil C. A. Leitner, ofertorij »Domine Deus«, zl. J. B. Tresch.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. oktobra.

(»Narodova« polemika.) »Narod« od četrtega piše: »Slovenec« pogreva v včerajšnji številki svojo trditve, da dobiva »Neue Freie Presse« iz našega uredništva informacije o slovenskih razmerah in da je celo član našega uredništva dobil v Gorico brzjavni poziv, poročati za »N. Fr. Presse«. »Slovenec« nam bo gotovo hvaležen, če mu damo priliko, da to pred sodiščem dokaže. Ker nam pisatelj »Slovenec« notice ni znan, se hočemo držati glavnega urednika tega duhovniškega lista. Gosp. Andrej Kalan, dostojanstvenik svete rimsko-katoliške cerkve in glavni urednik »Slovenca«! Če ste Vi včerajšnje notico v »Slovenca« spisali, ali če je z Vašo vednostjo prišla v list, sploh če Vi prevzamete za njo odgovornost, potem Vam rečemo: Vi ste se s to notico nesramno zlagali. Trditev, da dobiva »N. Fr. Presse« iz našega uredništva informacije o slovenskih razmerah, in da je član našega uredništva dobil v Gorico brzjavni poziv, poročati za »N. Fr. Presse«, je podla in infamna laž. Mi smo Vas s tem osebno razžalili in prosimo in pozivljemo Vas, da nas tožite, in da nastopite dokaz resnice. Če imate le iskro poštenja v sebi, se bodele temu pozivu odzvali. — Na ta način polemike tako-le odgovarjamo: »Narod« od sobote dne 7. okt. govorec o razmerah konsumnega društva v Kašlju pravi, da g. knezoškof, »ustanovitve tega društva ni hotel preprečiti, dasi bi bil to lahko storil, saj je še pred ustanovitvijo društva bil v Kašlju in se natančno prepričal o razmerah in o

»veliki potrebi« takega zavoda na katoliški podlagi; dalje »Narod« od ponedeljka 9. okt. pogreva svoje trditve glede konkurza v kašelskem konsumnem društvu ter pravi, da si je kašelski duhovnik vtepel v glavo, da mora tudi on imeti tako društvo, da se je ta duhovnik, ko je prišla kritična ura, pravočasno umaknil ter prepustil zapeljane kmete njihovi usodi, škodi, sramoti in ječi. »Narod« nam bo gotovo hvaležen, če mu damo priliko, da to pred sodiščem dokaže. Ker nam pisatelj »Narodovega« članka z dne 9. okt. in »Narodove« notice dne 7. okt. ni znan, se hočemo držati glavnega urednika tega liberalnega lista. Gosp. dr. Ivan Tavčar, vodja slovensko-nemške liberalne politične zveze na Kranjskem in glavni urednik »Slov. Naroda«! Če ste Vi prej omenjeni članek in notico v »Narodu« spisali, ali če je z Vašo vednostjo prišla v list, sploh če Vi prevzamete zanju odgovornost, potem Vam rečemo: Vi ste se s temi trditvami nesramno zlagali. Trditev, da g. knezoškof ustanovitve kašelskega društva ni hotel preprečiti, da je bil g. knezoškof pred ustanovitvijo društva v Kašlju, ter da se je natančno prepričal o ondotnih razmerah; dalje da si je kašelski duhovnik vtepel v glavo, da hoče imeti tako društvo, ter da se je ta duhovnik ob kritični uri pravočasno umaknil in prepustil zapeljane kmete njihovi usodi, škodi, sramoti in ječi: te trditve so podle in infamne laži. Mi smo Vas s tem osebno razžalili in prosimo in pozivljemo Vas, da nas tožite, in da nastopite dokaz resnice. Če imate le iskro poštenja v sebi, se bodele temu pozivu odzvali! — Gosp. dr. Ivan Tavčar, ako Vam ugaja taka polemika, dobro Vam tehnika, braniti se bomo že vedeli!

(Zveza z Nemci se bode nadaljevala!) Današnji »Slov. List« piše: »Če kdo misli, da je Tavčarjeva nemškutarska stranka le slučajno sklenila zvezo z Nemci, se moti. Zopet je »Narod« podal dokaz, da je to program njegove klike. V članku, v katerem očita dr. Šusteršiču, da je napravil alijanco z grofom Claryjem, in da bode katoliško-narodna stranka na Kranjskem vsled tega dobivala od vlade podpore, piše tako: »V najvažnejših javnih zastopstvih na Kranjskem, v deželnem zboru in drugih korporacijah je veljava klerikalne stranke padla pod nič, in skrbeli bomo, da ostane v tem položaju, in ta naša skrb ne bo brez vspeha.« V kranjskem deželnem zboru je slovenskih liberalnih poslancev manj, kakor katoliško-narodnih. Po zvezi z Nemci pa je klerikalna stranka padla na nič in »Narodovci« bodo skrbeli, da ostane v tem položaju. Pribijamo!! — Res škandal je in za gotov krog slovenske inteligence značilno, da si upa dr. Tavčar v članku, s katerim nam očita izdajsko alijanco z grofom Claryjem, zapisati tako samoizpoved. Stranka, ki tako javno govori in dela, je izdajška. Kar je dr. Šusteršič odgovoril Claryju, bi isto dr. Tavčar, ko bi bil povabljen, devotno storil. Dr. Šusteršič se je izjavil, da smo solidarni z desnico, in to je za vsakega mislečega politika dovolj.

(Poziv tovarišem — sotrudnikom »Slovenskega Naroda«.) V 233. šte. »Slov. Naroda« z dne 11. oktobra 1899. ste med dnevnimi vestmi v beležki »Nekaj o trideseterih« pisali med drugim: »Jeden onih vrlih mož je šel v lemenat, da bi dobil službo v lepem kraju blizu Kranja, potem bo pokazal fige klerikalcem in liberalcem, drugi, da bi dobil dobro službo nekje na Dolenjskem, tretji, da bi se vsedel na gorko blizu Šmarne gore, četrti, da mu je dal fajmošter službo organista, peti, da bi dobil Metelkovo ustanovo in zopet drugi, da bo ložje »štemal« dekleta itd. To so bili res zelo sebični nameni, ako so tudi resnični!! Ker se je podpisani udeležil letos duhovnih vaj, je dolžan svoji časti, dobremu imenu svojih tovarišev in slovenski javnosti, da se izve resnica. Zato pozivljam tovariša, ki je napisal to beležko, da v prihodnjem listu »Slov. Naroda« ali kjerkoli navede imena tistih učiteljev, katerim podtika one sebične in sramotne namene, ter svojo izjavo tudi podpiše. Ker je

v »Narodu« na videz zavestno pisal in še pristavil: »Mi liberalni učitelji smo pač odkritosrčnejši in lahko rečem boljši ljudje!« mu ne bode težko stopiti s tako izjavo in svojim imenom v javnost. Zahtevam, da se to zgodi, da vemo potem posamezniki odgovarjati; zahtevam tudi ime dotičnega pisalca, da vemo ali imamo opraviti res z učiteljem tovarišem! Franc Jaklič, učitelj.

(Slovensko gledališče.) Pred razprodano hišo se je včeraj vprizoril Weberjev »Čarostelec« z docela novim oshjem. Izvzemši gospoda režiserja Nollija so bile vse druge vloge v rokah novih močij. Naravno, da se zanima občinstvo za nove predstavljalce, ki mu jih je naklonila za leto intendantca. Uspeh včerajšnje predstave kaže, da so našli novi pevci simpatije in priznanje. Operni pevki gospici Carneri in Noemi sta prav dobri, vsaka je svoje posebne vrste. Prvo diči sijajen glas, kateri pride v vsaki legi do blesteče veljave, druga pa družji s simpatično prikaznijo vsa svojstva, s katerimi se more prikupiti kot pevka lahkega, pristranskega glasu. Prvič je nastopil ruski basist g. Pestkovski in pridobil si je mahoma ugled znamenitega pevca. Razsežen obseg njegovega mogočnega glasu imponiral je ne manj kakor lahkota in znamenita rutina rabeglasovnega materiala. Tenorist g. Lebeda je tudi našel svoje prijatelje, našel je priznanje pri odprti sceni, kar privoščimo prav radi mlademu začetniku, vedoči, da ga vsako priznanje le osrči in mu ojači glas. Pod vodstvom gospoda kapelnika Benišeka je našla takim načinom opera prav lepo uprizoritev, orkester in zbor sta bila vseskozi marljiva in točna.

(»Društvo za krščansko umetnost«) je imelo sinoči 12. okt. sejo. Ker smo še na dolgu s poročilom zadnjih dveh sej, hočemo na kratko omeniti, kaj se je razpravljalo. 1. Govorilo se je o popravah in o razširjevanju cerkva; ali naj se ozira na staro ali ne, ali na vso stavbo ali le na posamezne dele; ali naj se v slučaju, da se nova zgradi, pusti stara, ali naj se tik stare zida nova ali na bolj oddaljenem kraju. Načeloma se vsi strinjajo, naj se nova cerkev zgradi, če ni kak del posebno znamenit in važen n. pr. presbiterij, zvonik. Poprava navadno več stane kakor nova zgradba. V praksi se je pa treba ravnati po razmerah kraja in jemati ozir na mnogotere težkoče. 2. Razgovor o knjižnici »Ueber die Zirschriften«. 3. Načrt za Vel. Poljane pri Ribnici se odobri, prav tako za Cerklje pri Krškem z nekaterimi nasveti za pročelje radi zvonikov. 4. Č. g. M. Poljaku, župniku v Ajdovcu, se izreče zahvala za star križev pot in dva kipa. 5. Načrt za novo cerkev v Kočevju se odobri privatno radi nujnosti. 6. Opozarja se na razgovor o emporah, ali naj bi se vpeljale ali ne. 7. Priporoča se pripravna knjižica: Relig. Sinnsprüche zu Inschriften auf Kirchengebäude und kirchl. Gegenstände. Dr. Andr. Schmid. Kempsen 1899. Stane 3 marke. — V sinočni seji je pokazal ravnatelj Šubic kip sv. Ane z Marijo in Jezusčkom, ki ga je izprosil za muzej na Trati. Kip je po svoji obliki zanimivo delo iz 1. 1518 in radi skupine redek na Kranjskem. Nato je pričel župnik Sitar daljšo razpravo o cerkvenih stavbah, ki si jih je ogledal zadnje dobo. V uvodu omenja, da se važne stavbe navadno prepovršno opisujejo, celó mera ni vselej natančno navedena. On hoče popisati stavbe bolj na drobno. Zgodovinarji naši na pr. Dimitz slikajo dobo od leta 1450—1530 temno. Po krivici. Nikdar se ni po Kranjskem toliko zidalo nego v tej dobi. Skoro vse gotiške cerkve pri nas so iz te dobe. To je dokaz, da so bili ljudje verni, navdušeni in goreči. Drugače je bilo v protestantski dobi od leta 1530—1600. V tej dobi se na tem polju ni nič storilo. Boljši časi so prišli s škofom Hrenom in ob Valvasorjevi dobi. Ker se je cvet renesance pričel ob protestantovski dobi, je bil ta cvet pri nas zamorjen, in nimamo nobene cerkve iz tiste dobe. Govoriti pa hoče o vseh zlogih nepristranski, ker so vsi upravičeni. Po tem uvodu začne razpravo o cerkvi sv. Petra nad Begunjami na Gorenjskem. Zgradba je gotiška brez romanskih spominov, kakor se je včasih že pisalo. Znamenite so tudi slike ohranjene na steni evangelijske strani. — Po natančni razpravi predsednik kan. Smrekar

zahvali poročevalca in sejo sklene. V ogled so se dali še načrti za novo cerkev na Bledu. Izdelali so jih: baron Schmidt, Avanzo, Fiala in Jeblinger (dva). Razprava o teh bo prihodnjič.

(Državna podpora.) Poljedelsko ministerstvo je dovolilo za gradnjo škarpe ob kamniški Bistrici pri Biščah 150 gld., ter za nadaljno gradnjo 765 gld. državne podpore.

(V Št. Vidu na Dolenjskem) jutri presv. knez in škof slovesno cerkveno vmesti novega župnika g. Vidergarja.

(Premeščen) je davčni praktikant gospod Al. Mazgon iz Novega mesta v Škofjo Loko.

(Jeranova dijaška miza.) Za polovico meseca septembra, odkar so se pričele šole, je bilo plačati 150 gld. in sicer 90 gld. 89 kr. za hrano v ljudski kuhinji, ostalo pa za stanovanje, hrano na stanovanju in za šolske potrebe. — Tudi letos imamo dijakov 125, za katere nam treba skrbeti; mnogo smo jih morali odkloniti, ker nismo upali naložiti si bremena, katerega bi ne zmagovali. Nabralo se je namreč darov mej počitnicami le okoli 200 gld. in to je naš fond, s katerim smo začeli in s katerim bo pokrit konečni letni račun, ki je do sedaj znašal vsako leto povprek okoli 2800 gld. — Zato prosimo prijatelje šolske mladine, da nas radovoljno podpirajo; želimo posebno da bi se krog dobrotnikov razširil, vzlasti bi nam bilo vstreženo, ko bi dobili kaj dobrih ljudi, ki bi nam redno vsak mesec naklonili kakeršnokoli podporo. — Troški za posameznega dijaka znašajo pri naši mizi od 1 gld. 50 kr. do 3 gld. 60 kr. na mesec. Dobili smo nekaj dobrotnikov, ki so nam obljubili na mesec pošiljati podporo za jednega dijaka. V pričetku leta prosimo s svojimi dijaki Boga: Daj nam danes naš vsakdanji kruh! — Darovi naj se pošiljajo kanoniku A. Kalan-u v Ljubljano.

Oskrbništvo Jeranove dijaške mize.

Ljubljana, 14. oktobra 1899

(Učiteljsko mesto v Kolovratu) je podeljeno začasnemu učitelju Jos. Prijatelj v Svibnem.

(Slovensko planinsko društvo.) Današnji zabavni večer se je na nedoločen čas preložil, ker je predavatelj g. Ivan Hribar nenadoma obolev.

(Na pazliski gimnaziji) so ustanovili vsporednico. Okrajno glavarstvo je dovolilo, da so vzeli klopi iz ljudske šole.

(Učitelji — pozor!) Pod tem naslovom piše »Narod«: Klerikalnega zmaja so spustili z verige. V prihodnih dneh bo divjal v družbi podivjanih farizejskih hlapcev od sela do sela ter vohal in stikal za Vami, svobodno mislečimi učitelji. Njihovo orožje bo pobožna laž, obrekovanje, hujaskanje in farizejsko zavijanje resnice. Kot sove za svojim plenom, prežali bodo v Vaše službovanje, vtikali svoje dolge sumljive nosove tudi v Vaše zasebno in tiho družinsko življenje. V teh hudih dneh ohranite mirno kri, postopajte taktno, bodite celi možje v šoli in zunaj šole, da Vam nihče ne more blizo, ostanite zvesti svojemu prepričanju, ne vstrašite se nikogar in povejte resnico vsakemu v brk. O preganjanju od strani nahujskanih tolpe zbirajte material, da si poiščemo zadoščenja ter prosimo naše šolske oblasti, da čuvajo nas in naš ugled. — Grozna zver ta zmaj; vse drugo je res, kar je »Narod« tu zapisal, le to ni res, da bi bil to klerikalen zmaj, ampak liberalen ter da ga niso še le sedaj spustili z verige, marveč da že dolgo divja po naši domovini. Kot dokaz zato navedemo le one ostudne psovke, s katerimi se obkladajo po »Narodu« učitelji in učiteljice, ki so se vdeležili duh. vaj. Prečitajte v današnjem listu poziv učitelja gosp. Jakliča in prepričali se boste, kako divja, kako voha in stika ta liberalni zmaj, kako preži kot sova za svojim plenom. Kako dela liberalni zmaj z duhovni, o tem niti ne govorimo; vsaka številka »Naroda« in »Rodoljuba« je jasen dokaz zato. Stika se — piše Presvetli v svojem pastirskem listu — po vseh kotih, da se kaj slabega zasledi, kar se presukano in povečano z gnjusnimi psovkami slastno oznanja svetu.

(»Gorica«.) Glasilo političnega društva »Sloge« na Goriškem, prične drugi teden izhajati dvakrat na teden, v torek in petek; naročnina do novega leta ostane 1 gld. 20 kr., zanaprej pa po 5 gld. na leto. — Tiska se v goriški »Narodni tiskarni«, ki se je naselila 1. oktobra v ulici Vetturini številka 9.

(Za slovensko zavarovalnico) so se jako simpatično izrekli »Primorski List«, »Slov. Gospodar«,

»Sosebno jasno pa pove svoje mnenje današnja »Domovina«: »Taka zavarovalnica je nujno potrebna. Narodnogospodarska organizacija na Kranjskem vse prepočasno napreduje. Slovenski denar v slovenske domače zavode! Potem bo tudi dobiček doma ostal!«

(Židje in banka »Slavija«.) Glede na svojo v 232 številki z dne 10. t. m. med dnevnimi novicami pod zaglavjem »Debela laž na židovski podlagi« priobčeno, po publikacijah Rudolfa Vrbe posneto trditev, da »je v naši »rodoljubni« zavarovalnici »Slaviji« polno židov« prosim Vas, sklicuj se na § 19 tiskovnega zakona za sprejem naslednjega popravka: V vzajemno zavarovalnej banki »Slaviji« ni ne v ravnateljstvu, ne v upravnem svetu in ne v uradništvu — v centrali in pri podružnicah — niti jednega žida. — V Ljubljani, dne 11. oktobra 1899. — S spoštovanjem Iv. Hribar, ravnatelj »Slavije«.

Opomba uredništva. Lani je pisal Vrba: »Ravno tako je v naši »rodoljubni« zavarovalnici »Slaviji« polno židov«. Letos pa piše Hribar, da ni nobenega žida. Mi moramo verjeti Vrbi, ki je to trdil v znanstveni knjigi, in če verujemo sedaj še Hribarju, nastane vprašanje: Kam je pa izginilo »vse polno židov« v jednem letu iz Slavije? Mogoče je dvoje: 1. Ali so židje zapustili hipoma »Slavijo«, ali pa 2. so se skrili v njej za imeni čeških »rodoljubov«, ker se njih česenj ne sme javno pokazati? Prvo se nam ne zdi verjetno, ker »Slavija« svojim ljudem nese prelepe dobičke, torej moramo, ako hočemo verovati Vrbi in Hribarju, trditi drugo! Sploh nam pa gospod Hribar ne more zameriti, če bolj verujemo nepristranskemu socijologu Vrbi, nego pa zastopniku banke, če govori — za svojo banko.

(Župnijsko preskušnje v Gorici) sta te dni napravila gg. Val. Pipan, vikar na Srednjem, in Karol Maghet, kaplan v Ločniku.

(Odbor društva »Sloge« v Gorici) je sklenil, da naj slovenska državna poslanca ostaneta pri desnici, ki pa naj bi podpirala goriških Slovencev zahteve, ki so v prvi vrsti: slovenska mestna šola v Gorici, državna podpora za učiteljstvo in preosnova trgovske in obrtniške zbornice.

(»Bauerntag« v Velikovecu.) Poroča se nam: Dosti znani baron Rokitsky je dobil od našega »bauernbunda« važno nalogo, da pobija v Velikovecu slovenske kmete. Zgodilo se bo to v nedeljo 22. t. m. in g. baron bode govoril o »bündlerische Bauernpartei und katholische Volkspartei«. Kakšna bode vsebina govoru, si lahko mislimo že sedaj. Pomagati mu ima nalogo drž. poslanec Černik. Zanimivo je zopet, da uradna »Celovčanka« zopet vestno naznanja ta shod, dočim o katoliških in slovenskih shodih molči kakor grob.

(»Hier« ali »tukaj«?) Iz Komna se poroča, da se preje niso izpodtikali, ako so rezervisti na kontrolnem shodu odzivali se s »tukaj«. Letos pa je drugače. Dne 12. t. m. je Jos. Furlan zaklical »tukaj«, a častnik ga je dal zapreti.

(Proč od Gradca!) Tako kličejo spodnještajski Slovenci, ker Nemci v Gradcu popolnoma prezirajo Slovence. Že 100 let prosijo Slovenci za uravnavo Pesnice in mnogo časa za uravnavo Sotle, a ne zgodi se nič. Za uravnavo hudournikov na Gor. Štajerskem pa imajo dovolj denarja. Dežela Nemcem gradi ceste, podpira gledališča, jahališča, drsališča, Slovincem pa ne dovolijo niti ene meščanske šole. Z deželnim denarjem podpirajo nemške dijake in nameščajo v službe tuje Nemce, slovenske kmete pa silijo, da bi nemški gospodi gladila pota. Zato žele Slovenci, da se ločijo od Nemcev.

(Iz Celja) se poroča, da je g. J. Reisner imenovan suplentom na tamošnji nemško-slovenski gimnaziji. — Celjski policaj J. Kunst je bil obsojen na tri dni zapore, ker je ob zadnjih izgrelih z besedami razžalil neko damo.

(Na ptujski gimnaziji) je v šestih razredih 176 dijakov, dobri dve tretjini je Slovencev, vendar pa se učenci vzgajajo v nemško-nacionalnem duhu.

(V Sevnici) se je kot občinski zdravnik nastanil domačin dr. Viktor Gregorič.

(Vojaški novinec — umetni skakač.) Te dni peljal se je neki vojaški novinec iz Škofje Loke po drž. železnici v Ljubljano. Ko je vlak prihajal proti ljubljanskemu kolodvoru, začelo je novincu

prihajati mrzlo pri srcu, grozne misli so ga prevladale — odprl je kupe, vrgel najprej svoj kovček na železniški tir, potem pa še sam skočil iz kupeja. A smrt ga ni marala. Ostal je nepoškodovan. Ko je opazil to dejstvo, pobral je kovček in bežal kolikor so ga nosile noge. V bližini stoječi paznik je tekel za njim, a ga ni mogel ujeti.

(Biskup Stressmayer) je daroval za pazinsko gimnazijo 1000 gld., za spomenik pokojnemu kanoniku Fr. Račkemu pa 5000 gld.

(Preosnova plač železniških uslužbenecv) se izvrši vsekako do konca tekočega leta.

(Zanimivega odgonca) imajo danes v prostorih mestne policije ljubljanske. Jakob Teresievic je njegovo ime. Krepak, visok mož je. Kdor ga vidi, ne veruje, da ima 102 leti na hrbtu, prisodil bi mu k večjemu 70 križev. Vidi in sliši izborni. Mož je tesar in je potoval po Rumuniji, Rusiji, bojeval se je že proti Avstriji, sedaj se vrača iz Jeruzalema, kjer je hotel dobiti pri ondotnih cerkvenih stavbah kaj tesarskega dela. Iz Galaca so ga poslali po odgonu v Ljubljano, od tu ga pa pošljejo v njegov rodni kraj Lvov, katerega ni videl že 80 let. Čudno bode gledal neznane ljudi v svoji domovini, še bolj pa menda ljudje njega.

(Utopljenko) našli so pod Črnučami na Savskem obrežju in je pokopana na Črnučah. Utopljenka je morala biti že dalje časa v vodi, ker je telo v zelo slabem stanju; po starosti utegne imeti ne veliko čez 20 let.

(Ogenj) je včeraj pokončal hlev s pritlikami posestniku Fr. Štrukelj v Pečah. Zažgali so otroci. Sreča v nesreči je, da se je bil pogorelec pred tremi dnevi zavaroval za 200 gld. Škode pa ima nad 300 gld.

(Morilec Boštijana Žvana.) Umora sumljivega gostilničarja Ravnika so danes zjutraj uklenjenega peljali na Gorenjsko, da so ga ondi konfrontirali z raznimi pričami in da je bil ondi navzočen pri raztelesenju svoje žrtve. Ravnik je bil na kolodvoru ves blede, vendar se je delal zelo veselega. Ljudem se je smejal. Ko je stopil iz voza, zaviti je hotel proti Kolovorskim ulicam, a orožnik ga je poučil, da ondi nima prav ničesar več iskati. Ravnik trdovratno taji, vendar mu to ne bode dosti pomagalo, ker je mestna policija z energičnim, hitrim delom pod vodstvom g. svetnika Podgorskega zbrala mnogo obtežujočega materiala. Mestna policija je takoj poizvedela, da je Žvan popival v sredo pri »Figabirtu«, in stražnik Čerin je takoj šel k Ravniku poizvedovat. Ravnik mu je dejal, da sta bila z Žvanom pri »Figabirtu« skupaj v večji družbi, dočim je res, da sta bila sama. Ravnik je trdil, da se je potem Žvan s popoldanskim vlakom sam odpeljal na Gorenjsko, mnogo prič pa je videlo Ravnika, da je vstopil ob 4. uri v Šiški na gorenjski vlak. V Otočah sta z Žvanom izpila 3 $\frac{1}{2}$ litra vina ter potem šla čez Dobravo proti Kamni gorici. Da izvede Ravnik svoje grozno dejanje, imel je 2 $\frac{1}{2}$ ure časa, ako je hotel biti zvečer že v Ljubljani. In res je bil zvečer zopet v Ljubljani. Žena mu je očitala, da ga ni nikdar domov, in Ravnik je bil napram ženi zelo razburjen. Ravnik je hotel podati svoj alibi ter je trdil, da je bil ob pol 5. uri skupaj z nekim postreščkom, ki pa trdi, da je bilo to ob pol 3. uri popoldne. Obdolženi je trdil, da je nedolžen, ker je po noči bil doma, a mestna policija je pojasnila, da za svoj zločin ni rabil noči. Ko je stražnik Čerin odšel od Ravnika, letel je Ravnik h kondukterju Jugovicu, ki ga ni poznal, in izpraševal tega, ako ga je videl v Podnartu vstopiti v železniški voz. Jugovic ni vedel, kaj hoče s tem čudnim vprašanjem neznan mož pri njem. »Imaš kaj denarja?“ vprašal je Ravnik Jugovica, potem mu je pa dal deset goldinarjev, z zahtevo, naj mu da 5 goldinarjev nazaj in naj ne pove, da ga je videl na Gorenjskem. Ako bode Jugovic pri konfrontaciji Ravnika spoznal, bode za Ravnika to zelo obtežljivo. Preiskovalni sodnik ima danes na Gorenjskem tudi lokalni ogled in primerja pot čez Otoče, ako je Ravnik mogel v tako kratkem času izvršiti dejanje. Omeniti je, da je bila gostilničarka gospa Boršnikova usodnega dne z Ravnikom skupaj opoldne in popoldne. Zjutraj so jo videli z njim v gostilni pri »fajmoštru«. Ravnik je bil z Žvanom dobro znan, ker je Ravnik doma iz Bohinjske Bele, Žvan je pa imel posestvo v Gorjah. Ravnik se je tudi večkrat vozil v Trst, kjer je tudi moral imeti čudne špekulacije. Nedavno je hotel izvabiti v

Tivolski gozd neko natakario, o kateri je vedel, da ima 200 gld. denarja pri sebi. Zvedel je to, ko je sedel v kuhinji pri Koslerju in je natakario kazala v kuhinji denar.

(Mučen prizor) zgodil se je včeraj popoldne na Emonske cesti. Zblaznel je sedar M. L. in letal po ulici. Po tškem naporu so nesrečneža vjeli in ga odvedli na d. m.

(Nogo zdrobil) si je včeraj dopoldne tesar Jože Potokar iz Ilovice. Stavil je stopnjice in mu je tram tako nerodno padel na nogo, da se je zgodila nesreča.

(»Janusa«), vzajemna zavarovalnica za življenje na Dunaju. Nj. eksc. g. nadoskrbnik Janez pl. Chlumecky je sklical sporazumno z vodstvenim svetovilstvom izvanredni občni zbor na ponedeljek, dne 6. novembra 1899 ob 10. uri dopoldne, v koncertno dvorano etablissementa Ronacher, vhod I., Schellinggasse št. 4. Na dnevnem redu so vsi predlogi, ki so jih stavili nekateri društveniki, ki zahtevajo, da se statut spremeni.

(Strašna vremenska nezgoda) Iz Italije se poroča, da je bil 8. t. mes. v zalivu Salerno tako grozen vihar, da je ruval s koreninami drevesa in podiral hiše. Dež je dvanajst ur neprenehoma lil. Potoki so narastli s tako silo, da je voda porušila mostove, železnice, ceste in cele vasi. Mnogo družin je utonilo. — Tudi v Sarajevu so imeli 8. t. m. velik vihar. Na Trebevicu je palo snega 10 cm. visoko.

(Vlak v prepadu) Blizu Belegrada je komornski osebni vlak skočil s tira ter se zaletel v globok prepad. Stroj in večina vozov je potrlih, mnogo potnikov je težko poškodovanih. Nesreča se je dogodila, ker je vlak vozil prehitro.

(Sejmi po Slovenskem od 16. do 21. oktobra.) Na Kranjskem: 16. v Kamniku, Idriji, Kočevju in pri Sv. Roku pri Mokronogu; 18. v Lukovcu, Postojni, Radohovi vasi, Sorici in v Boh. Bistrici; 19. v Trnovem na Notr.; 21. v Dovskem, Cerkljah, Lescah, Žubni, Jagnenci, Kranju in Žireh. — Na slovenskem Štajerskem: 16. na Planini; 18. v Mozirju, Podredu, Trbovljah in Vojniku; 21. v Mariboru, Savelci, pri Sv. Petru pod Hundsborgom in v Celju. — Na Koroškem: 16. v Pontafelnu, Trebižu in Dobri vasi; 18. v Gutšanju, pri Sv. Hani in v Mištatu; 20. v Blatogradu in Gmintu; 21. v Kutarčah in v Črni pri Pliberku. — Na Primorskem: 16. v Palmi, Padovi, v Ajdovščini in Trevizu; 20. pri Sv. Antonu poleg Kopra; 21. v Cerknah.

Današnji številki priložen je **Zimski vozni red**, veljaven od 1. oktobra 1899 do 1. maja 1900, kojega poklanjata cenjenim našim naročnikom domači tvrdki Gričar & Mejač, zaloga narejene obleke, in pa M. Ph. Milan Leustek, lastnik Deželne lekarne pri Mariji Pomagaj, oba v Ljubljani. Pri naročilih naj blagovolje cenjeni listovi čitatelji uvaževati imenovani zanesljivi in postrežljivi tvrdki.

Društva.

(Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem) napravi v nedeljo dne 15. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne shod v gostilni pri Vedeniku v Ribnici, občina in fara St. Peter pri Velikovu s sledečim vsporedom: 1. Pozdrav. — 2. O združnem skladišču v Sinčivasi. Poroča Val. Podgorc. — 3. O našem šolskem vprašanju. — 4. Razni govori in nasveti.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Gospod M. Saje, župnik v Štangi, 2 gld. — Gosp. J. Abram, administrator v Košani, 5 gld. — Neimenovan 1 gld. 50 kr. — Gdč. Pregeljnova 3 gld. — Gospod M. O. 1 gld. — Kanonik Tom. Kajdiž 10 gld. — G. Gašper Kotnik, župan v Prevojah, 1 gld. — Po nadžupniku v Konjicah svetla kneginja Matilda Windischgractzova 5 gld.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 14. oktobra. Cesar je potrdil načrt zakona, ki dovoljuje dunajski okolini najeti 30 milijonov kron posojila.

Dunaj, 14. oktobra. Govori se, da se delegaciji snideta v drugi polovici novembra.

Celje, 14. oktobra. V zadnji seji obč. zastopa je trg pred kolodvorom dobil ime „Bismarkplatz“. (Sedaj je Celje rešeno!)

Brno, 14. oktobra. Pri kontrolnem shodu v Napajedlu se je rezervist Matula oglasil „Zde“ namesto „Hier“ in dobil 10 dni zapora.

Stokholm, 14. oktobra. Zunanji minister grof Douglas je vložil ostavko, katero je kralj tudi vsprejel ter poveril začasno vodstvo zunanjega ministerstva državnemu ministru Boströmu.

Vojska v Južni Afriki.

Prvi dan po oficijelni napovedi vojske so storili Buri dva važna koraka, na katera Angleži gotovo niso računali. Prekoračili so mejo Bečšana dežele ter pri Maribogo, 40 angl. milj južno od Mafekinga, pretrgali brzojavno zvezo ter pri Vryburgu zasedli železniško progo, jedino angl. zvezo za severni del Transvala. Še bolj so pa bili Angleži presenečeni, ko so jim Buri vzeli postajo Albertina mej Harrismithom in van Reenenom ter se polastili 80 železniških voz s strelivom in živežem. Še le potem dogodku in potem ko so Buri zaprli pot vsem železnicam, so zastražili Angleži najvažnejšo železniško točko de Aar, kjer se križajo železnice iz Kapstadta, Port Alfreda in East Londona. Prva dva čina sta za Bure velike važnosti, le žal da so prepozno začeli in se tako dolgo dali slepiti od zviti Angležev.

Angleški agent Greene, o katerem so angleški listi poročali, da so ga Buri ubili, se je 11. t. m. poslovil od predsednika Krügerja ter naslednji dan zvečer odpotoval iz Pretorije.

Mej drugimi dogodki je Angleže nemalo iznenadil tudi sklep, da bode država Oranje popolno jedino postopala s Transvalci. akoravno je sklenila s poslednjimi samo defenzivno pogodbo.

London, 14. oktobra. Iz Bloemfonteina poročajo: Predsednik Oranje države je izdal proklamacijo, v kateri pozivlja državljane, naj pomagajo republiki - posestrimi proti predrzemu nasprotniku. Angležem se naroča, naj do danes zvečer ob 6. uri ostavijo deželo. Izjeme se dovoljujejo le v izrednih slučajih.

London, 14. oktobra. Reuterjev urad poroča iz Ladysmitha, da so vojne čete iz Oranje države na prelazu Tiniva prekoračile mejo. Konjeniški predstraži se je pridružilo 70 lovecev na konjih.

Kapstadt, 14. oktobra. Pri Mafekingu so Buri napadli železniški vlak ter ga razbili. Ubitih je 15 angleških vojakov.

D'Urban, 14. oktobra. Večje število Burov je preko Laingsneka prodrlo v Natal.

Lorenzo-Marques, 14. oktobra. Po železnici je došlo 10.000 Kafrov, katere s parnikom prepeljejo v pokrajino Limbobo.

Protinasti in za revmatizmom trpečí čutijo največje olajšanje po rabi Zoltanovega mazila, ki je edino sredstvo, da prav kmalo popolnoma ozdravijo celó taki protinasti, ki trpé za to boleznijo že 15 do 20 let. Na tisoče zahvalnic je prejel za taka ozdravljenja lekarnar in dvorni založnik Zoltan v Budimpešti, ki to mazilo prodaja steklenico po 1 gld.

Hude bolezni, koje se navadno izcimijo iz dozdevno povsem nesškodljivih želodčnih težkoč, preprečijo se popolnoma s pravočasno rabo Rosovega halzama za želočec. Pravi se dobiva v vseh tukajšnjih lekarnah in v glavni zalogi B. Fragnerja v Pragi III-204. Glej inserat!

Rapidol je izvrstno sredstvo za líčenje sobnih tal. Isto odstranja in preprečuje lepljivost líčenih desk. Edina prodaja za Kranjsko pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciskanske ulice. — Vnanja naročila po povzetju. 228 1 12-7

Umrli so:

12. oktobra. Rajko Sušnik, učenec, 8 let, Marije Terezije cesta 9, plućnica.

13. oktobra. Marija Valencič, hišnikova hči, 15 let, Semeniške ulice 4, srčna hiba.

V bolnišnici:

11. oktobra. Fran Oswald, dninar, 58 let, vsled raka. — Ivan Kne, kajžar, 41 let, peritonitis perforation.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 13. oktobra 1899.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za jesen	gl.	8.47	do gl.	8.49
» » pomlad	»	8.77	» »	8.78
Rž za jesen	»	6.93	» »	6.94
» » pomlad	»	7.31	» »	7.32
Turšica za oktober	»	5.72	» »	5.74
» » maj-junij	»	5.41	» »	5.42
Oves za jesen	»	5.30	» »	5.32
» » pomlad	»	5.69	» »	5.70

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m., srejni zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
13.	9. zvečer	730.4	13.2	sl. jug	dez	
14.	7. jutraj	736.6	7.3	» r. jvzh.	oblačno	16.5
	2. popol.	737.1	11.2	»	del. obláč.	

Srednja včerajšnja temperatura 12.4°, normale: 10.9°.

Pouk

791 4-4

v krojnem risanju (Schnittzeichnen) in praktičnem izdelovanju oblek

daje **Fani Komar**, oblast. konces. učni zavod v Ljubljani Sv. Petra cesta 26.

Modni salon.

Sprejemajo se gospodične tudi na hrano in stanovanje.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina
kot zdravilni vrelec že stoletja znana v vseh boleznih (l.) 20 41
sapnih in prebavnih organov,
pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej nosečnostjo.
Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

Vsestransko jako pohvaljena

Vzgoja in omika ali izvir sreče

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in prav olikati), se dobi za predplačilo 1 gld. 80 kr., po pošti 1 gld. 90 kr., ali proti poštnemu povzetju pri **Jožefu Valenciču na Dunaju, III., Hegergasse Nr. 15., I. Stok. Th. 12.** 717 21-8

Založnik, ozir. prodajalec je voljan nerazrezano in čisto knjigo v treh dneh tudi nazaj vzeti in denar povrnuti.

Suhe gobe,

fižol, želod, razno žito in druge deželne pridelke 815 3-3

kupuje po najvišji ceni
Ivan Majdič v Kranju.

Kdor hoče

svoje pridelke najugodnejše prodati ali v mojem skladišču shraniti, ali tudi kakoršnokoli blago nakupiti, obrne naj se zaupljivo na mene. Preskrbim točno in za majhno provizijo. 772 6-4

Alojzij Grebenc

avtor. javna tehcnica in komisijonalna trgovina v Trstu ulica Torrente 30-32.

Izvrstna, naravna hrvaška

vina

priporoča iz svojega kleta

Mirko Broz v Zagrebu

Oddaja jih v sodih od 50, 100, 200, 300 l. itd. po 22, 23, 24, 25, 26 liter iz let 1895, 1896, 1897, 1898. Sode računam posebej ali nazaj jemljem franko. Vsa moja vina so analizirana in jamčim za njih naravnost. 726 50-16

Zobozdravnik

832 1-1

Avg. Schweiger

se je vrnil in zopet ordinuje

v hotelu pri Maliču (Hotel Stadt Wien).

Največjo zalogo

izdelanih **nagrobnihih piramid** od črnega švedskega **sijenita** in **granita** lastnega izdelka, kakor tudi **nagrobnihih spomenikov** in **križev** od najboljših in najlepših **marmorov** priporoča p. n. občinstvu po najnižji ceni 794 6-5

Feliks Toman

kamnoseški mojster v Ljubljani, Resljeva cesta št. 26.

Moka

iz mlina Vinko-ta Majdič-a v Kranju

oddaje se po engros-cenah 259 44 31

v plombiranih vrečah po 10 in 25 kil v prodajalnici

Maksa Domicelj-a

v Ljubljani, Rimska cesta. vis-à-vis Gorupovim hišam.

Dostavljanje na dom brezplačno.

Plombe originalne mlinske.

Moka oddaje se tudi v vrečah po 50, 85 in 100 kil.

Opozarja se, da priznani izvrstni izdelek prvega domačega našega mlina dandanes tudi na tujem uspešno tekmuje z izdelki vseh ogerskih mlinov.

Redka prilika za nakup pohištva.

Jan. Dogan-a

mizarski pohištveni obrt

v Ljubljani 650 23-11

na Dunajski cesti št. 15 (v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno

zalogo

vsakovrstnega likanega

in politiranega

pohištva.

gld. 5-., 7-50, 10-., 12-., 14-.

Garniture, divane, madrace

7, 14, do 40 gld.,

madrace na peresih

8, 9 gld.,

dratene madrace

7 gld.,

pulte za masne knjige

itd. itd.

gld. 10-., 15-., 17-.

Naročila se točno izvršujejo.

Cenilnik s podobami zastoj in franko.

Redka prilika za nakup pohištva

„JANUS“, vzajemna zavarovalnica na Dunaju.

Razglas.

V smislu § 27. pravil z dné 1. oktobra 1885 sklical je Nj. ekselenca gospod nadkurator spozumno z ravnateljskim svetom na dan 6. novembra 1899 ob 10. uri dopoldne v koncertni dvorani pri Ronacherju. vhod L. Schellinggasse števil. 4, I. nadstropje, **izvanredni občni zbor** vzajemno-zavarovalne družbe „Janus“ na Dunaju.

Dnevni red:

Sklepanje o raznih preminjevalnih predlogih nekaterih članov k pravilom, sklenjenim v rednem občnem zboru z dné 26. maja 1899 (vključno onih sprememb, katere je visoko c. kr. ministerstvo notranjih zadev z ukazom z dné 12. julija 1899. št. 23.201. odredilo in katere je ravnateljski svet na podlagi mu v zgoraj omenjenem občnem zboru danega pooblastila sprejel).

Po § 25. pravil z dné 1. oktobra 1885 se smeje udeležiti občnega zbora vsi za glasovanje upravičeni člani, ki se udeležijo osebno ter se legitimirajo z vstopnico. Vstopnice, katere izdaja zavod, se izročajo v zadnjih 14 dneh pred občnim zborom vsakomur, kdor se izkaže, da je član.

Glasovno in aktivno volilno pravico ima vsak samoupraven član moškega spola, pri jurističnih osebah, korporacijah in javnih zavodih pa njih pooblaščen zastopnik, ako dotični člen že od konca zadnjega minulega upravnega leta (§ 15) pripada zavodu. Samoupravni člani ženskega spola smeje izvrševati svojo glasovno in aktivno volilno pravico, ako so isto prej naznanili, sicer ne osebno, pač pa po drugih členih moškega spola, katerim pa je treba v to svrhu posebnega pooblastila. V svojem in v takem pooblastilu imenu sme člen oddati večjemu 10 glasov.

Glasovna in volilna pravica se izvršuje v razmeri zavarovalne udeležbe, in sicer imajo v visokosti

do vsehvi	gld. 1.000	kapitla ali gld. 100	rente zavarovani član 1 glas,
od gld. 1.001 do vsehvi	5.000	101 do 500	2 glasova,
5.001	10.000	501 do 1.000	3 glasove,
10.001	20.000	1.001 do 2.000	4 glasove,

od tu nadalje daje vsaki prevešek na kapitalu od gld. 1 do gld. 10.000 ali na renti od gld. 1 do gld. 1000 po jeden nadaljni glas, in sicer dokler se ne doseže najvišje število 10 glasov.

Brez vstopnice ni dovoljena udeležba pri občnem zboru.

Premijevalni predlogi, katere so stavili častiti člani, kakor tudi v rednem občnem zboru dné 26. maja 1899 sklenjeni od vis. ministerstva notranjih zadev z odlokom z dné 12. julija 1899, št. 23.201, modificirani statut se bodo p. n. členom, ako to zahtevajo, od 23. oktobra 1899 naprej, to je, 14 dni pred izvanrednim občnim zborom, razposlali brez stroškov in se jih more vrhu tega od tega dné naprej dobiti pri centrali na Dunaju in pri vseh podružnicah.

Dunaj, meseca oktobra 1899.

Ravnateljski svet.

Dr. Rose-jev balzam | Praško domače mazilo

za želodec

Iz lekarne B. FRAGNER v Pragi

je že nad 30 let sploh znano domače zdravilo, ki poživlja okus in rahlo odvaža. Ako se redno rabi, ureja želodčevo delavnost prav zanesljivo.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero rane čiste ohrani, vnetje in bolečine lajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 kr., po pošti 6 kr. več.

S

varilo! Na vseh delih zavitka je pristavljena postavno vpišana varstvena znamka.

Glavna zaloga:

lekarna B. Fragner-jeva „pri črnem orlu“, c. kr. dvor. založiteljica, v Pragi,

Mala strana, vogal Spornereve ulice.

Se vsak dan razpošilja.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnarjih: G. Piccoli, Ub. pl. Trnkoczy, M. Mardetschläger, J. Mayer, ter v vseh drugih lekarnah Avstro-Ogerske. 760 26-3

Zoper protin in revmatizem

je najboljšo, najgotovnejšo in gotovo učinkujoče sredstvo

Zoltan-ovo protinsko in revmatično mazilo.

Cena za steklenico 1 gld.

v lekarni

dvornega založnika Béla Zoltan,

Budimpešta, V.

Tisoči zahvalnih pisem in spričal potrjuje, da to čudovito mazilo najstarejši in najtrdovratnejši protin in revmatizem, celo takrat, če toplote ne pomagajo,

v nekaterih dnéh popolnoma in gotovo ozdravi.

Ako se naprej pošlje 1 gld. 30 kr., dojde zdravilo franko. 796 10-2

Oton Fettich-Frankheim

možki in ženski friser

Ljubljana

Kongresni trg števil. 17.

Strokovnjak v zmivanji glave

izdeluje

vsa lasna dela.

Kite v vseh barvah v zalogi.

Lasje se kupujejo.

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
227 58

Vse stroje za poljedelstvo!
Vnoviž znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito v natančni izvršitvi. Sušil-
nice za sadje in zelenjavo. — Škropilnice proti
peronosperi, zboljšani sestav Vermolero. — Mlatilnice
mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje
različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč,
kakor hidravlične [vodovodne] preše). — Slamoreznice,
katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — Sti-
skalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne
poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

G. HELLER na Dunaju,
II/2 Praterstrasse 49.
Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!
Zastopniki se iščejo. 287 20-19

Ivan Škerjanec, gostilničar v Ljubljani,
Kopitarjeve ulice št. 6, priporoča

kranjske klobase lastnega izdelka

iz zanesljivo prašičjega mesa. Razpošilja
tudi v zavojih po 5 gld. in višje po pošti proti povzetju.
Vsak ponedeljek in petek večer, ter torek in
soboto zjutraj dobé se **sveže kranjske klo-
base za pečenje, prekajene** pa vsak dan v gostilni.
kjer se toči pristno, naravno vino 743 6-6

Ovinjene (weingrüne) sode
različne, majhne in velike,
stare in nove

prodaja
J. Buggenig,
sodarski mojster, 830 3-1
Cesta na Rudolfov kolodvor v Ljubljani.

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

G. Piccoli,
dvorni založnik
Nj. svetosti
papeža
Leona XIII.
lekarnar „pri angelu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino.
Kemične analize odličnih stro-
kovnjakov, kateri so v
Železnatem vinu
etnarja Piccoli-ja v Ljubljani
zmiraj potrdili navedeno množino
železa, so najboljša spričevala ter
dajejo največje poročilo o njega
učinek.
To vino je kaj dobro za slabo-
kvrne, nervozne in valed bolezni
oslabele osebe, za blede, sloke
(suhe) in bolehave otroke.
Cena poliliterski steklenici 1 gld.
Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino
plačajo p. n. naročniki. 827 59

Ker opustim trgovino
z umetnimi cveticami, venci, šopki itd.
prodajam vso zalogo svojo
globoko pod tovarniško ceno.
Posebno prodajalce tacega blaga opozarjam
na to ugodno priliko.
S spoštovanjem se priporočam
V. Elsner
776 3-3 v Ljubljani, Medarske ulice.

K sezoni K sezoni

priporočam svojo bogato zalogo **pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste**
revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katere izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najboljše
priporočajo. — Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja,
se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko
spadajoče naročila in poprave točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

FRAN SEVČIK 618 20-13
puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.
Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

Josip Kastelic,
krojaški mojster
v Ljubljani, Vodnikov trg št. 4
priporoča se prečast. duhovščini v
izdelovanje vsakovrstne

obleke,
posebno
talarjev, površnikov itd.

Izdelujem **birete, cingulum** in vsako-
vrstne **šmisete**, kakor tudi **vsa druga**
v to stroko spadajoča dela na-
tatančno po meri.
Prosim prečastito duhovščino, da me
blagovoli počastiti s cenjenimi naročili,
zagotavljam, da bodem vedno skrbel,
da izvršim vsako naročilo v največjo za-
dovoljnost prečastitih naročnikov.
Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo
dobro urejeno **krojaško delavnico**,
v kateri izdelujem
obleke za gospode in dečke
po najnovejšem kroju, natančno po meri.
Zunanja naročila točna. — Cene pri-
merno nizke. 519 31-20

Št. 33378.

Razglas.

811 2-2

Da se prepreči zamaševanje javnih in pa onih stranskih kanalov, ki odvajajo dežev-
nico od odtočnih cevij, odreja podpisani mestni magistrat sledeče:

Pri odtočnih cevih napravljati je pri vsakem poslopju in ob zidu posebne jame s
kotlom za nabiranje peska in drugih po cevih s strehe prihajajočih smetij. Jame morajo biti
iz portlandskega betona z gladkim ometom ter morajo imeti okrogel prerez 30 cm svetlobe
in pa kotel, ki bode segal 50 cm pod dno odvodnega kanala.

Pokrivati je te jame z železnim vrhu hodnika vzdanim pokrovom, ki se ob stalni
železni osi od sredine vrti. Tudi pri dvoriščih, s katerih se odpeljava voda po hišnih kanalih
proti glavnim cestnim kanalom, napravljati je pod požiralnike jednake odprtine dotičnih
požiralnikov primerne jame s kotli.

Hišni gospodarji obvezani so imenovane jame ter pokrove v dobrem stanu vzdrževati.
Snaženje jam ob javnih hodnikih preskrboval bode mestni magistrat, one na dvoriščih mor-
ali bodo pa hišni gospodarji pravočasno ob svojih troških snaziti.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 29. septembra 1893.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd
sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.
Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štev in potujočih agentov.
Zagotavljam hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, a strjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.
Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 250 52-32

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Naznanilo.

Da se v prihodnje pri povpraševanju po moji osebi odstranijo vse neprimlikke,
usojam si slavnemu občinstvu, preč. duhovščini in drugim naročnikom svojih del
najuljudneje naznaniti, da sem se dné 16. septembra t. l. z delavnico vred **preselil**
iz **Poštnih ulic št. 7** na

Graben št. 11
v hišo č. gosp. Medveda.

Ob enem prosim najudaneje vse dozdane naročnike, naj mi ostanejo tudi
zanaprej zvesti, ter jih zagotavljam, da jim bom vselej kar najsolidnejše in ceneje
postregel, ker mi je tu na razpolago večja in pripravnija delavnica.
Z najodličnejšim spoštovanjem
Franjo Ks. Tončič, podobar in pozlatař.
Kamnik, dné 3. oktobra 1893. 807 4-3

Naznanilo.

Naznanjam s tem, da se je **otvorila**

moja druga prodajalnica na drobno v Filipovem dvorcu v Špitalskih ulicah.

Ista je specialni oddelek moje dosedanje trgovine na drobno in se je oskrbela s popolnoma novo, dobro asortirano zalogo blaga.

816 3-3

Najljubše vabim svoje čestite odjemalce, da posetijo to mojo novo prodajalnico.

J. C. Mayer.

Med. univ. dr. J. Geiger

v Ljubljani,

Prečne ulice št. 2, II. nadstropje,

ordinira od 10. do 11. ure predpoldne in od 1½. do 2½. ure popoldne.

823 3-2

Moja **notarska pisarna** ne nahaja se več na Križevniškem (Valvazorjevem) trgu, temveč

na Rimski cesti števil. 7,

I. nadstropje, nasproti gostilni Lojzeta Zajca.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1899.

Ivan Plantan,

822 5-3

c. kr. notar.

Solidna trgovina.

P. n.

780 3-2

Slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi priporočata
za jesensko in zimsko sezono

Češnik & Milavec

v Ljubljani,

Špitalske (Lingarjeve) ulice

svojo popolnoma novo založeno trgovino najlepših

novostij

in veltko izbero

blaga za ženske in moške obleke.

Orzoci se razpošiljajo brezplačno po pošti.

Vincencij Čamernik

v Ljubljani, Slomšekove ulice števil. 9

nasproti mestni elektrarni

se priporoča velečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in slavnemu p. n. občinstvu v naročila na razna strokovno natančno izvršena

cerkvena umetna in stavbinska dela

po poljubnih načrtih in narisih. — Ob priliki bližajočega se praznika Vseh svetnikov priporoča ob enem svojo **izborni zalogo**

nagrobni spominkov

iz raznovrstnih marmorjev. Vsprejema pa tudi naročila na izvršitev istih po specialnih načrtih in poljubnih slogih. — Cene so delu in blagu primerno zeló nizke, izvršitev naročenih del točna in trpežna.

769 10-8

Narisi so na razpolago.

Telefon števil. 135.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane
efekte in druge vrednostne listine
po dnevnem kurzu.

Pri dež. kot trg. sodišču protokolirana

BANKA Maks Veršec v LJUBLJANI.

Poštni čekovni promet števil. 847-533.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Sprejema **hranilne vloge** v tek. računu (Giro-konto), obresti od dne do dne po 4½%. **Poštno-hranilnišne položnice** so na razpolago.

Dunajska borza.

Dne 13. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	98	gld.	—	kr.
Skupni državni dolg v srebru	97	80		
Avstrijska zlata renta 4%	116	15		
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98	05		
Ogerska zlata renta 4%	114	95		
Ogerska krona renta 4%, 200	93	90		
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	902	—		
Kreditne delnice, 160 gld.	802	90		
London vista	120	85		
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	97½		
20 mark	11	77		
20 frankov (napoleonador)	9	57½		
Italijanski bankovci	44	50		
C. kr. cekini	5	70		

Dne 13. oktobra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171	gld.	50	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	153	75		
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195	—		
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98	05		
Tisine srečke 4%, 100 gld.	137	50		
Dunavske vravnave srečke 5%	126	50		
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108	—		
Posojilo goriškega mesta	112	—		
4% kranjsko deželno posojilo	—	—		
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96	—		
Prioritetne obveznice državne železnice	—	—		
južne železnice 3%	163	60		
južne železnice 5%	117	50		
dolenjskih železnic 4%	99	50		

Kreditne srečke, 100 gld.	195	gld.	—	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	155	—		
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19	55		
Rudolfove srečke, 10 gld.	26	—		
Salmove srečke, 40 gld.	81	50		
St. Genois srečke, 40 gld.	82	—		
Waldsteinove srečke, 20 gld.	62	—		
Ljubljanske srečke	23	25		
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	148	50		
Akcije Ferdinandova sev. želez., 1000 gl. st. v.	3100	—		
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	421	—		
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	69	75		
Splošna avstrijska stavbinska družba	100	—		
Montanska družba avstr. plan.	271	25		
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	189	25		
Papirnih rubljev 100	127	87		

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“ I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.